

er dog vel Meningen, at disse Folk ogsaa skulle have Lejlighed til at faa nogen Uddannelse. Det er jo ikke Meningen, at det skal være nogle, som alene tænke paa at dyrke deres Jord. Ogsaa de kunne have andre Interesser, og det er ønskeligt, at de have andre Interesser og kunne ofre noget derpaa. Den Mand, som udelukkende tænker paa at spare og har sat alle sine Penge i Sparekassen, ikke har ofret noget paa sin Uddannelse, kan maaske have Penge nok at sætte i et saadant Husmandsbrug, og man kan for saa vidt ogsaa være sikker paa, at ham behøver man ikke at være bange for skal gaa i Stykker, han er vant til smaa Udgifter, vant til at spare. Men man kan ikke være sikker paa, at han er den dygtigste Producent, man kan ikke være sikker paa, at han faar det meste ud af sin Jordlod. Naar han begaar sig godt, er det, fordi han er yderst sparsommelig, men jeg vil sige, jeg sætter meget mere Pris paa Folk, der kunne faa det mest mulige ud af deres Jord, selv om de ogsaa skulde bruge nogle flere Penge for ogsaa at fremme andre Interesser og for at leve hensigtsmæssigt og godt. Det vil jo enhver forstaa, at naar et ungt Menneske virkelig bruger en Del af sin Løn for at uddanne sig, saa vil han ikke kunne lægge hele sin Løn til Side og vil altsaa ikke kunne have noget stort Beløb, naar Tiden kommer, at han skal sætte Bo. Og for øvrigt vil jeg ogsaa sige, at for den unge Mand, der kommer i et Husmandsbrug, er det under de nuværende Forhold ikke nok at møde med 400 Kr. Naar han skal sætte Bo, skal han bruge mange Penge til Indkøb af alt, hvad der er fornødent i et Hus. Dertil skal han bruge mindst 400 Kr. til, saa han maa mindst være i Besiddelse af 800 Kr., og det vil jo være ham saa meget vanskeligere, hvis han har brugt en Del af sine Penge i sine unge Dage. Og det er dog ikke Meningen, at disse Folk skulle opdrages saaledes, at de kun have en eneste Interesse, kun Sans og Attraa for et, nemlig det at slide.

Jeg skal gaa over til blot med ganske faa Ord at omtale enkelte Bestemmelser i Lovforslaget, og jeg skal da følge Gangen i Lovforslaget. Jeg skal ikke udtale mig om alle de foreslaaede Ændringer, men kun nævne ganske enkelte og nævne dem ganske kort, idet jeg maa erkende, at de foreslaaede Ændringer i alt væsentligt ere Fremskridt og Forbedringer.

Allerede i § 1 finde vi Bestemmelse om, at Købstædernes Markjorder ogsaa

inddrages under Amtsrads kredsen. Hidtil har der ikke kunnet oprettes Husmandsbrug paa Købstædernes Markjorder. Det vil altsaa i Fremtiden kunne lade sig gøre, og der var jo ingen Grund til, at de Landarbejdere, som bo i Købstæderne eller i Nærheden deraf, ikke kunde faa Lejlighed til ogsaa at overtage Husmandsbrug. Der vil netop paa Købstædernes Markjorder kunne oprettes de allerfordelagtigste Husmandsbrug, naar de vedkommende ellers egne sig dertil.

I §§ 2 og 3 er der Ændringer, som gaa ud paa at stille mindre haarde Betingelser for at faa Lov til at overtage et Husmandsbrug. Det hedder jo i den nuværende Lov, at ved Landarbejder forstaaes den, som staa i fast Tjenesteforhold eller har sit Erhverv som Daglejer. Her er tilføjet: den, som er eller har været Fæster, Forpagter eller Lejer af et lignende Husmandsbrug. I § 3 hedder det, at Afbrydelser, der tilsammen ikke have strakt sig over et halvt Aar, ikke skulle komme i Betragtning. Jeg erkender, at det er virkelige Forbedringer, men paa den anden Side vil jeg sige, at Kommissionerne egentlig ofte have maattet sige nej til Folk, som man har meget ønsket at kunne give Adgang, f. Eks. mindre Haandværkere ude paa Landet, Teglværksarbejdere o. s. v. Der har været forskellige, der i Virkeligheden vare nøje knyttede til Landbruget, der havde deres Erhverv, dels ved mindre Haandværk, dels ved Landbrugsarbejde, og som det kunde have været i høj Grad ønskeligt ogsaa kunde faa Lov til at faa et Husmandsbrug. Det har hidtil ikke kunnet lade sig gøre. Jeg mener, at de Bestemmelser, der her ere foreslaaede, burde yderligere udvides, saaledes at det var muligt, at ogsaa smaa Landhaandværkere kunde komme med. — I § 3 under h. er der tilføjet en Bestemmelse om, at den, der selv har tilstrækkelige Midler til at komme i Besiddelse af en Ejendom af den omhandlede Art, ikke skal kunne medtages. Her er ikke sat noget bestemt Beløb, og jeg anser det for heldigt, at det ikke er sket. Der vil jo udkræves forskellige Beløb. Som jeg før nævnede, vil en ung Mand, der ikke har sat Bo og derfor, foruden at indsætte sine Penge i Husmandsbruget, skal have Indbo, trænge til et større Beløb end en anden. Der vil ogsaa kunne tages Hensyn til, hvorledes Beløbet er skaffet til Veje. Naar to Mennesker staa med samme Beløb, og man kun kan tage den ene af dem, vil det være ret naturligt, at den, som virkelig har erhvervet